

Sygn. akt VIII Pz 7/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Tyrka

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSR (del.) Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu sprawy w dniu 14 lutego 2018 r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy C. G. (G.)

przeciwko K. W.

o wezwanie do próby ugodowej

na skutek zażalenia C. G.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 6 października 2017r. sygn. akt VI Po 23/17

p o s t a n a w i a:

- 1. zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądza od C. G. na rzecz K. W. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;*
- 2. zasądza od K. W. na rzecz C. G. kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.*

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Grzegorz Tyrka (spr.) (-) SSO Teresa Kalinka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pz 7/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca C. G. zaważwał do próby ugodowej przeciwnika K. W. w zakresie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w wysokości 47 500 zł.

Sąd Rejonowy wyznaczył termin posiedzenia i zawiadomił pełnomocnika wnioskodawcy oraz przeciwnika, doręczając mu odpis wniosku.

Na posiedzeniu nie stawił pełnomocnik wnioskodawcy; natomiast pełnomocnik przeciwnika stawił się. Pełnomocnik przeciwnika oświadczył, że nie widzi możliwości zawarcia ugody i wniósł o zasądzenie kosztów wywołanych

zawezwaniem do próby ugodowej, bowiem wnioskodawca nie stawił się na terminie posiedzenia. Przewodniczący stwierdził, że nie doszło do zawarcia ugody i wyznaczył termin posiedzenia, celem rozpoznania wniosku o zwrot kosztów.

Postanowieniem z dnia 6 października 2017 roku Sąd Rejonowy zasądził od wnioskodawcy na rzecz przeciwnika kwotę 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie podano, że zgodnie z art. 186 § 1 k.p.c. jeżeli wzywający nie stawi się na posiedzenie, sąd na żądanie przeciwnika włoży na niego obowiązek zwrotu kosztów wywołanych próbą ugodową. O kosztach tych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800 ze zm.), przyjmując jako kryterium wartość przedmiotu sporu.

Zażalenie wniósł wnioskodawca, domagając się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz przeciwnika kwoty 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od przeciwnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

zażalenie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy przyjął, że w postępowaniu pojednawczym sąd ustala wynagrodzenie pełnomocnika na podstawie stawki minimalnej stosowanej do postępowania nieprocesowego dla spraw niewymienionych odrębnie (uchwała z dnia 26 lutego 2014 roku, w sprawie III CZP 117/13, opublikowana w OSNC z 2014 roku, Nr 12, poz. 123). Stanowisko Sądu Najwyższego zyskało aprobatę doktryny (glosy do w/w uchwały: Z. W., opublikowana w (...) z 2014 roku, Nr 4, s. 561-569 oraz T. P., opublikowana w LEX e. z 2014 roku).

Z w/w uchwały Sądu Najwyższego wynika, że istotą postępowania pojednawczego jest doprowadzenie do zawarcia przez strony ugody sądowej lub stwierdzenie przez sąd, że do zawarcia tejże ugody nie doszło. Jest więc postępowanie wywołane wnioskiem o zawezwanie próby ugodowej swoistym samodzielnym postępowaniem jurysdykcyjnym, którego istotą nie jest wydanie przez sąd władczego rozstrzygnięcia rozstrzygającego spór prawny między stronami. W istocie rola sądu w postępowaniu pojednawczym nie ma charakteru sprawowania wymiaru sprawiedliwości, sprowadza się jedynie do szczególnego „nadzorowania” toku czynności stron, z których przynajmniej jedna bierze pod uwagę zakończenie sporu z przeciwnikiem na drodze polubownej. Sąd swoim autorytetem ugodę taką, w razie jej zawarcia, może zatwierdzić, jeśli nie stwierdzi jej sprzeczności z prawem, zawarcia jej w ocelu obejścia prawa lub niezgodności z zasadami współżycia społecznego (art. 184 zdanie drugie k.p.c.). Samodzielność i samoistność postępowania pojednawczego, brak związku z postępowaniem rozpoznawczym, realizowanie celu polegającego na zapobieżeniu wytoczeniu powództwa lub wszczęciu postępowania nieprocesowego oraz funkcja pojednania, stanowią o niezależności obu postępowań. Zatem postępowanie pojednawcze nie może zostać uznane za podobne do procesu. Oznacza to, że nawet w drodze analogii, nie można stosować w kwestii kosztów adwokackich lub radcowskich za postępowanie pojednawcze przepisów regulujących stawki taryfowe opłat za ich czynności w postępowaniach procesowych dotyczących takich samych roszczeń, jak objęte zawezwaniem do próby ugodowej.

O tym, że sprawa o zawezwanie do próby ugodowej jest odrębną kategorią spraw bez względu na przedmiot ewentualnej ugody świadczy ustalona przez ustawodawcę opłata od wniosku w kwocie 40 zł (art. 23 pkt. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. z 2016 roku, poz. 623 ze zm. – zwaną dalej ustawą). Przewidziana przez ustawodawcę opłata od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej nie stanowi części opłaty od pozwu w danej kategorii spraw, lecz stanowi odrębną opłatę niezależną od przedmiotu, w jakim ugoda ma być zawarta. To świadczy o tym, że sprawy o zawezwanie do próby ugodowej są odrębną autonomiczną kategorią spraw bez względu na przedmiot ugody. Przedmiotem sprawy jest ugodowe rozstrzygnięcie sporu, a nie konkretny przedmiot ugody.

O odrębności sprawy o zawezwanie do próby ugodowej świadczy fakt, że ustawodawca przewiduje dla tego typu spraw właściwość rzeczową sądu rejonowego bez względu na przedmiot sprawy. Przedmiot ewentualnej ugody nie jest zatem istotny w rozstrzygnięciu, jaka stawka jest należna pełnomocnikowi za udział w sprawie, przedmiot nie decyduje bowiem ani o właściwości sądu, ani o wysokości opłaty.

Za odrębnością tego typu spraw w stosunku do spraw wszczynanych przez wniesienie pozwu przemawia również fakt, że ustawodawca, opisując podmioty, które uczestniczą w tym postępowaniu, posługuje się innymi oznaczeniami, nazywając inicjatora postępowania „wzywającym”, a drugą stronę „przeciwnikiem”.

Należy zauważyć, że w postępowaniu o zawezwanie do próby ugodowej sąd nie bada istnienia roszczenia, które ma być objęte ugodą, rolą zaś pełnomocników nie jest dążenie do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia o tym roszczeniu. To sprawia, iż sprawą najbardziej zbliżoną do sprawy o zawezwanie do próby ugodowej jest sprawa rozpoznawana w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym występują wnioskodawca i uczestnicy postępowania, a co za tym idzie, podobnie jak w postępowaniu o zawezwanie do próby ugodowej wzywający i przeciwnik, co czyni różnicę między powodem a pozwanym. W tego typu sprawach, bez względu na ich przedmiot, ustawodawca przewiduje opłatę od wniosku w kwocie 40 zł (art. 23 pkt. 1 ustawy), analogicznie jak w sprawach o zawezwanie do próby ugodowej (40 zł – art. 23 pkt. 3 ustawy zamieszczony w tej samej jednostce redakcyjnej).

Przeciwko dopuszczalności przyjmowania w postępowaniach pojednawczych takich samych stawek wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych, jak w procesach dotyczących takich roszczeń, jak objęte wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej, przemawiają również względy stricte sprawiedliwościowe. W zasadzie każde postępowanie pojednawcze przebiega w zbliżony sposób, bez względu na to, jakiego roszczenia dotyczy i jaka jest wartość przedmiotu sprawy. Dlatego też uzależnianie wysokości stawki taryfowej wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego od przedmiotu sprawy i jej wartości jest w postępowaniu pojednawczym niesłuszne. Postępowanie pojednawcze jest bowiem niewspółmiernie „prostsze” od procesu. Na gruncie art. 185 § 1 k.p.c. w zawezwaniu należy zwięźle oznaczyć sprawę. W toku postępowania pojednawczego nie ma miejsca na jakiegokolwiek postępowanie dowodowe ani nawet czynienie przez sąd ustaleń faktycznych, co przekłada się wprost na brak obowiązków stron w zakresie wykazywania swoich racji – czy to przemawiających za istnieniem i wymagalnością roszczenia, którego sprawa dotyczy, czy też odnoszących się do przyczyn, dla których odmawiają zawarcia ugody.

W założeniu rozporządzenia wynagrodzenie pełnomocnika jest świadczeniem ekwiwalentnym do świadczonej usługi – zastępstwa strony przed sądem. Zakres świadczenia adwokata (radcy prawnego) i odpowiadające temu zakresowi wynagrodzenie jest kształtowane rodzajem sprawy. Gwarancyjna funkcja regulacji dotyczącej kosztów procesu polega na tym, iż w przypadku niekorzystnego dla strony rozstrzygnięcia powinna ona zwrócić przeciwnikowi uiszczone przez niego wynagrodzenie pełnomocnika w takim zakresie, w jakim odpowiada ekwiwalentności świadczenia pełnomocnika. Wysokość wynagrodzenia powinna być zatem ustalana z uwzględnieniem w szczególności koniecznego nakładu pracy, miejsca świadczenia usług, stopnia trudności i złożoności sprawy, wymaganej specjalistycznej wiedzy, znaczenia sprawy dla klienta oraz zakresu odpowiedzialności pełnomocnika za prowadzenie sprawy. Przygotowanie wezwania w uproszczonej postaci zwięzłego oznaczenia sprawy lub odpowiedzi na nie i udział w posiedzeniu wyznaczonym celem zawarcia ugody wymaga od pełnomocników znacznie mniejszego nakładu pracy niż przygotowanie pozwu lub wniosku albo odpowiedzi na nie i udział w postępowaniu rozpoznawczym.

Brak samodzielnego uregulowania w rozporządzeniu stawki opłaty w postępowaniu pojednawczym stanowi lukę aksjologiczną.

Reasumując, w postępowaniu pojednawczym wynagrodzenie pełnomocnika ustala się na podstawie § 8 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.), zgodnie z którym stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie – 240 zł.

Na podstawie w/w rozporządzenia oraz art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżone postanowienie i obniżyć wysokość kosztów zastępstwa procesowego z kwoty 2 700 zł do 240 zł.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804).

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Grzegorz Tyrka (spr.) (-) SSO Teresa Kalinka

Sędzia Przewodniczący Sędzia